

DUNAJČANI

PRI

PORABCIH

STR. 2

DJA TAK

PRAUSNO

ŽIVEM

STR. 5

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 8. oktobra 2009 ☼ Leto XIX, št. 41

Porabje: obisk slovenske veleposlanice Darje Bavdaž Kuret

ODPRTA VPRAŠANJA REŠEVATI SPROTI, DA NE NASTANEJO PROBLEMI

Po Ferencu Hajosu, Idi Močivnik, Andreju Gerenčerju, pol mandata Ladislava Lipiča, ima Slovenija v Budimpešti novo veleposlanico Darjo Bavdaž Kuret, ki je predala madžarskemu predsedniku poverilna pisma konec maja, po dveh krajših obiskih na prireditvah pa minuli teden zelo aktivno preživela ves dan na pogovorih v Monoštru, na Gornjem in Dolnjem Seniku ter na Verici-Ritkarovcih. Z veleposlanico je prišla svetovalka Angelina Trajkovska, njun gostitelj je bil slovenski generalni konzul Drago Šiftar. Po ogledu Slovenskega kulturnega in informativnega centra je veleposlanica na dobro obiskani novinarski konferenci strnila pogovore in izrazila zadovoljstvo z informacijami, ki jih je dobila in jih bo uporabila pri svojem delu v Budimpešti.

Kateri so osrednji problemi v Porabju, ne kaže naštevati, kajti znane so naloge v narodnostnem šolstvu, financiranju kulturnih ustanov in medijev in tudi, kako politika zavlačuje z modernizacijo ceste med Gornjim Senikom in Verico, čeprav ob uradnih pogovorih slovenski manjšinski politiki dobijo zagotovila, da posodobitev ni vprašljiva in se bo zgodila. Do naslednje številke moramo počakati, ali se bodo ceste dotaknili na najvišji ravni, ob pogovorih med pred-

Veleposlanica (druga z desne) Darja Bavdaž Kuret in svetovalka Angelina Trajkovska z gostitelji, generalnim konzulom Dragom Šiftarjem in predsednikoma krovnih slovenskih organizacij Martinom Ropošem in Jožetom Hirnšekom

Na obisku v uredništvu tednika Porabje

sednikoma držav Madžarske in Slovenije Danilom Türkcom in Lászlóm Sólyomom, ki je ta teden na uradnem obisku v Ljubljani. V Ljubljani se bodo med narodnostnimi temami pogovarjali tudi o zagotovljenem zastopstvu manjšin v parlamentu, kar je za zdaj Budimpešta uredila z ustanovitvijo Forum za narodne in etnične manjšine kot vstopnico za poslanski sedež. Glede na razmerja med strankami, na dejstvo, da je potrebna dvetretjinska večina za spremembo volilne zakonodaje, da bodo prihodnje leto parlamentarne volitve, je enaka rešitev, kakršno imata madžarska in italijanska narodnost v Sloveniji, zelo oddaljena možnost. Za Slovence v Porabju in prekmurske Madžare bosta pomembni dve seji, ki naj bi bili še letos, in sicer XI. zasedanje mešane komisije, na katerem bodo ocenjevali uresničevanje Sporazuma iz leta 1992 in se dogovorili za naloge, ki jih imata državi na tem področju, in II. skupna seja slovenske in madžarske vlade. Priprave na seji potekajo, je zatrnila veleposlanica, ki se je tudi zaradi priprav podrobno seznanila s položajem v Porabju. Veleposlaničina posebna pohvala je veljala dosedanjemu delu in načrtom Slovenske razvojne agencije, ki jo vodi Andreja Kovač.

Ernest Ružič

Dunajčani pri Porabcih

Med 25. in 27. septembrom so Slovenci z Dunaja (Bécs), člani *Dunajskega krožka* – pod vodstvom Feliksa Bistra – obiskali Porabske Slo-

so se zanimali za študij slovenščine in študijski sistem na Madžarskem. V cerkvi in centru za obiskovalce sv. Martina so slišali legendo o

Dr. Vincenc Rajšp (na levi) in dr. Feliks Bister (na desni) v Pavlovi spominski sobi s člani Dunajskega krožka

vence v Szombathelyu in v Porabju. Prvi dan so se med potjo ustavili v Nagycenku

sv. Martinu in goseh, med katere se je skrtil, ko ni hotel biti škof. V tistem času

Dunajski slovenski tamburaški ansambel Fermata

pri grobu »največjega Madžara« Istvána Széchenyija. V Kőszegu so se spomnili turškega obleganja (1532), ko je Jelašić ustavil Turke na poti do Dunaja. Skozi hrvaške vasi so se peljali v Ják, kjer so si ogledali romansko cerkev. V Monoštru so preспали dve noči v slovenskem Hotelu Lipa.

V soboto so lep sončen dan prebili v *Sombotelu*, kjer se je rodil sveti Martin (317) in umrl mučeniške smrti sv. Kvirin (303). Po obisku škofijskega muzeja in cerkve jih je v *Pavlovi spominski sobi* na Oddelku za slovenščino Univerze Savaria sprejela profesorica Ibolya Dončec. Dunajski Slovenci

je namreč ljudstvo izbralo škofa izmed ljudi, ki so bili spoštovani člani družbe. Rimski vojak Martin si je delil svoj plašč z beračem, ki ga je zeblo. In še dosti kaj pomagal ljudem, delal čudeže. Martin je edini svetnik, ki ni umrl mučeniške smrti. Je zavetnik sombotelske škofije, in Francije, kjer je bil škof. Popoldne so se v sombotel-

skem Skansnu – pred Slovensko hišo – srečali dunajski in sombotelski Slovenci. Navzoče je pozdravil tudi direktor Slovenskega znanstvenega inštituta na Dunaju dr. Vincenc *Rajšp* potem pa so poslušali koncert tamburaškega ansambla Slovenk in Slovencev na Dunaju – *Fermata*. Na Dunaju živeči svobodni književnik – Lev *Detela* – je prebral črtico iz svoje knjige *Dunaj na poštnih znamkah*. Kulturni program so zaključile Sombotelke spominčice. Slovenci igrajo na tamburice na Dunaju že od konca 19. stoletja. Slovenski študentje so igrali najprej skupaj s hrvaškimi študenti, potem so l. 1893 ustanovili tamburaški ansambel v okviru društva Slovenija. Od takrat se menjavajo študenti v ansamblu. Tamburice Slovencev na Dunaju so umolknile le med prvo in drugo svetovno vojno. Sedanji ansambel *Fermata* deluje že 25 let, imel je 400 nastopov in ima tudi svoj CD. Dolgoletni član in strokovni vodja koroških in dunajskih tamburašev, poklicni glasbenik *Hanzi Gabriel* še danes igra z ansamblom in je igral tudi 26. septembra v Sombote-

Lev Detela

Podpis pogodb

V Murski Soboti so prejšnji teden podpisali pogodbe o čezmejnem sodelovanju med Slovenijo in Madžarsko iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj v letih 2007-2013 v skupni vrednosti 14 milijonov evrov. Nanašajo se na povečanje privlačnosti območja sodelovanja in spodbujanje trajnostnega razvoja. Delež sofinanciranja EU pri tem ne sme presežati 85 odstotkov javnega financiranja, do razpisanih sredstev pa so bile upravičene pomurska in podravska statistična regija ter Zalska

in Železna županija na Madžarskem. Skupni nadzorni odbor iz obeh držav je za sofinanciranje odobril 20 projektov, po 10 za vsako prednostno nalogo. Direktorica urada za kohezijsko politiko pri službi vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko Mateja Čepin je ob podpisu poudarila, da je cilj vsakega sodelovanja krepitev vezi, človeških odnosov ter posledično gospodarskega, kulturnega, zdravstvenega, infrastrukturnega in drugega sodelovanja. Po njenih besedah je sodelovanje med državama zelo uspešno, lani je skupna izmenjava dosegla skoraj 1,5 milijarde evrov, od tega je 250 milijonov evrov ustvarilo Prekmurje.

Foto: Timotej Milanov

lu. Pred Slovensko hišo v Skansnu je ansambel predstavil v *prekmurskem narčaju* njegov sedanji vodja Robert *Balažic*.

Pisatelj Lev *Detela* je prebral črtico, v kateri je opisal svoje potovanje v Kőszeg in Porabje v 90. letih prejšnjega stoletja.

Po kulturnem programu so dunajski in sombotelski Slovenci skupaj zapeli slovenske ljudske pesmi in s tem simbolično združili Slovence v matični domovi-

ni in v sosednjih državah v Evropi.

V nedeljo so se dunajski Slovenci udeležili slovenske maše na Gornjem Seniku, obiskali so graničarski muzej v Števanovcih in slovensko domačijo z malim Triglavom v Andovcih.

Profesorju Bistru želimo veliko uspeha pri organiziranju programov Dunajskega krožka in uspešno sodelovanje s Slovenci v skupnem evropskem kulturnem prostoru.

Marija Kozar

»Pesem podira zapreke in gradi mostove«

Ob mednarodnem dnevu starejših se je v četrtek, 1. oktobra v Cankarjevem domu v Ljubljani odvijalo 9. srečanje pevskih zborov društev upokojencev Slovenije. To srečanje vsako leto poteka v okviru Festivala za tretje življenjsko obdobje, ki je letos potekal od

mejski zbori, med njimi tudi monoštrske in števanovske ljudske pevke pod vodstvom mentorice Marije Rituper. Navzoče je nagovorila predsednica komisije za kulturo Zveze društev upokojencev Slovenije Ema Tibaut. »Pesem, ta večna popotnica

zapreke in gradi mostove, trenutek zadovoljstva tudi zato, ker so med nami rojaki iz zamejstva. Torej naj bo pesem govornica našega dne« - je med drugim povedala.

Ljudje v tretjem življenjskem obdobju lahko še vedno veliko prispevajo družbi. Kar predstavlja manko fizični moči, lahko nadomestimo z izkušnjami. V tem duhu je občinstvo in nastopajoče po video sporočilu pozdravil minister za zunanje zadeve RS in hkrati predsedujoči odboru ministrov Sveta Evrope Samuel Žbogar.

Po pozdravnih nagovorih so dve uri dolgo donele pesmi upokojenskih pevskih zborov. Na koncu so bili na vrsti zamejski zbori, to so Moški pevski zbor Fran Venturini iz Trsta, Ljudske pevke iz Monoštra, Mešani pevski zbor Pliberk in Ženski pevski zbor z Goriškega. »Pesem nas vedno družijo, ne glede na kakršnokoli pripadnost. Pesem je tista, ki premosti vse razlike in pod katero smo vsi enaki« - smo slišali na srečanju. In pesmi nastopajočih pevskih zborov so res pripravile dan, ki ga bodo udeleženci v srcih zagotovo nosili še dolgo.

Nikoletta Vajda

Monoštrske in števanovske ljudske pevke z Marijo Rituper na odru Cankarjevega doma

30. septembra do 2. oktobra. Festival je edina in največja tovrstna prireditve v širšem evropskem prostoru, ki se zaveda pomembnosti družbenih vprašanj starejše generacije. Častni pokrovitelj prireditve je bil letos predsednik Vlade RS Borut Pahor.

Na srečanju pevskih zborov v Cankarjevem domu je nastopilo 11 zborov z različnih koncev Slovenije, pa tudi 4 za-

skozi čas, išče poti do naših src. Ta večer bo spregovorila pesem. 15 zborov, najboljših med najboljšimi, daje današnji prireditvi praznično podobo. 138 zborov, ki deluje v društvih upokojencev po vsej Sloveniji, dokazuje, da je zborovsko petje pravo kulturno gibanje v naših društvih in zato tudi ti oblikujejo kulturno podobo naših pokrajin. Pesem podira

Slovenski slavistični kongres

V soboto, 3. oktobra, se je z ekskurzijo v Blatograd/Zalavár končal 20. Slovenski slavistični kongres, ki se je odvijal od 1. do 3. oktobra v Monoštru in se ga je udele-

bili naslednji tematski sklopi: *Med narečjem in knjižnimi jeziki, Zgodovina jezika in besedil, Književnost v Porabju, Prekmurju in Italiji, Književnost*

žilo kakih 130 slavistov iz Slovenije, Avstrije, Italije, Hrvaške in Madžarske. Organizatorji kongresa z naslovom *Slovenski mikrokozmosi - medetnični in medkulturni odnosi* so bili Slavistično društvo Slovenije, Slavistično društvo Prekmurja, Prlekije in Porabja in Zveza Slovencev na Madžarskem.

Slavisti so v četrtek in petek prisluhnili kakim 35 predavanjem v raznih sekcijah, zajeti so

med kulturami, Kultura in šolstvo v Porabju, Poklon Danetu Zajcu in Svetlani Makarovič.

Med spremljevalnimi programi so bili okrogla miza o zamejskih slovenskih medijih, gledališki in literarni večer, vodeni ogled Monoštra in sprejem na generalnem konzulatu.

(Več o kongresnem dogajanju v naši naslednji številki.)

M.S.

Spejvali so pri sveti meši

27. septembra, na Slomškovo nedelo, je pri sveti meši na Gorenjom Seniki spejvo cerkveni pevski zbor iz Vuhreda. Člani pevskoga zbora so penzionisti. Po sveti meši smo pa leko poslušali koncert dveh zborov, cerkvenoga pa ženskoga. Cerkveni zbor ma deset članov, ženski pa petnajset. Obadva zbora vči Ida Strmšinek. Koncert so začnili z Odo radosti, tau je himna Evropske unije tō. Potejm je dvej pesmi spovejvo eden zbor, dvej pa drugi. Vmejs je gospa,

stera je povezovala program, na kratki tapovedala živle-

Cerkvene pevke in pevke DU iz Vuhreda v gorenjeseniški cerkvi

nje pūšpeka Antona Martina Slomška, prvoga Slovenca med blajženimi (boldog). Pevci so v svojem programi spejvali Slomškove pesmi tō: Rožni venec, Ave Marija in tak tadale.

Pevci pri cerkvenom zbori so viske starosti, več ji je gvūšno nad sedemdeset lejt. (H)vala in vsa čast njim, ka so se podali na takšno dugo paut. Od daumi so mogli titi zazrankoma v petoj vōri, ka bi do pau devete bili na Gorenjom Seniki. Etak si rejsan velki Baug

plati zaslūžijo.

Moramo opravičiti našoga gospauda župnika, steroga so pevci po koncerti iskali, pa ga nej bilau. Mogo je titi v sausednjo ves, gde je emo sv. mešo. Tak se je namesto njegoga pevcom zavalu Joži Bajzek, član domanjoga cerkvenoga pevskoga zbora. Nikak je pa nej lejpo, ka tisti iz vesi, sterim bi se šikalo tam ostati, so nej čakali koncert. Tau pevcom trno lagvo spadne.

Vera Gašpar
Foto: Jožko Buch

OD SLOVENIJE...

Poslanci na maratonski seji o Hrvaški

Državni zbor je na maratonski izredni seji glede umika slovenskih zadržkov v hrvaških pogajanjih z Evropsko unijo med drugim sprejel sklep, v katerem vladi nalaga, naj državnemu zboru predloži v potrditev pobudo za sklenitev sporazuma med Slovenijo in Hrvaško o načinu reševanja spora o meji. Poslanci so na seji, ki je potekala za zaprtimi vrati in je trajala do poznih nočnih ur, sprejeli še sklep, v katerem ugotavljajo, da se je državni zbor seznanil s pogajalskimi stališči Slovenije do pogajalskih poglavij v pristopnih pogajanjih Hrvaške z EU in z mnenjem pristojnega delovnega telesa.

Obisk srbskega predsednika

Srbski predsednik Boris Tadić se je mudil na dvodnevem uradnem obisku v Sloveniji, v okviru katerega ga je sprejel gostitelj, predsednik republike Danilo Türk, srečal pa se je tudi s slovenskim premierom Borutom Pahorjem in predsednikom državnega zbora Pavlom Gantarjem. Med slovenskim in srbskim narodom obstaja zgodovinsko prijateljstvo. Res je, da smo imeli težke trenutke, res, da so bile nekatere zablode, ampak danes smo na začetku nove poti, je na Brdu pri Kranju, kjer je sprejel srbskega kolega Borisa Tadića, poudaril predsednik republike Danilo Türk.

Koalicija podpira izhodišča pokojninske reforme

Minister za delo Ivan Svetlik je po predhodni razpravi na koaliciji predstavil predlog izhodišč za posodobitev pokojninskega sistema, po katerem naj bi polno starost za upokožitev tako za moške kot za ženske dvignili na 65 let, minimalno starost pa na 60 let. Predlog izhodišč predvideva fazo modernizacije, ki bo predvidoma trajala od 1. januarja 2011 do 31. decembra 2014, ter fazo vzpostavitve novega pokojninskega sistema, ki bo predvidoma stopil v veljavo z novim pokojninskim zakonom 1. januarja 2015.

Manjšinski festival v Budimpešti

Dnevi letijo eden za drugim, minaulo je eno leto, pá je prišod den festivala. Letos so se manjšine, stere delajo v 18. okrožji Budimpešte, srečale na te den. Prvin smo manjšine ejkstra držale srečanja, pa tisto je bilo za nas pravo. Zdaj že eno par lejt, ka so se manjšinske samouprave tak odlaučile, ka gda so Dnevi Havanna (tau je menje blokovske četrti v 18. okrožji), te naj bauda festival manjšin tō. Ta prireditev drži eden keden. Prvin

Moščanska folklor v Budimpešti

se je festival manjšin začno tak, ka je vsakša manjšina v parki manjšin gora potegnila svojo zastavo, stera je cejli den plajūtala na draugi. Vūpam, ka drugo leto pa tak baude.

Na te den vsakša manjšina dobi pau vōre, ka se skupina, stero je pozvala, notra pokaže (predstavi).

Naša samouprava je letos iz Moščanec mejla nastopajoče. Predsednik samouprave Ferenc Kranjec ji je pred programom lepau pozdravo in nota pokazo skupino. Folklorna skupina Moščanci dela že enajst lejt. S svojim programom se je predstavila že v številni slovenski vasicaj in varašaj, gostovali so večkrat v različnih krajih na Hrvaškom, v Avstriji, na Madžarskom, lani so bili gostje slovenskih društev v Torontu v Kanadi in v mesecu juliju letos so bili na Slovaškom. V skupini pleše 13 parov. Skupino sprvajajo trgé godci. Starost plesalcev folklorne skupine je vse od 14 pa do 39 let. Folkloro vodi Dušan Horvat. Skupina ohranja plesno tradicijo Goričkoga. Gvant, ka ga folkloristi nosijo, izhaja iz istega obdobja kak plesi. Skupina ja zaplesala ples iz obdobja koncem 19. in začetek 20. stoletja, naslejdnje pa vogrski

čardaš. Med plesi je publika leko ploskala lejpim slovenskim ljudskim nautam, stere so spejvale mlade pevke. Nastopajoči so si s svojim programom zaslužili veliko ploskanje.

Predsednik samouprave je zavalov vsem nastopajočim, ka smo leko preživeli lejpi popoldan, vidli lejpe plese, obleke, poslušali slovensko materno rejč in pesmi. Želo je našim gostom eštje dosta dosta nastopov, mnogo uspehov (siker), naj bodejo vsikdar veseli,

naj ohranijo te lejpe plese in pesmi in da se še večkrat vidimo.

Po nastopi smo pri bejlom stauli pripovedjali, bili smo koražni. Potistim smo se, zato ka smo si predpodnevom leko poglednili samo Trg herojev, parlament zvūna in baziliko svetoga Štefana, odpelali na budimski grad. Tam smo vidli Matjažovo cerkev, palačo, gde dela predsednik rosaga. Z grada so se lepo vidli parlament, mostovi, Margaretin otok.

Že je kmica nastala, zato smo šli na Citadelo in poglednili vōposvejtjeno (razsvetljeno) Budimpešto. Cajt je brž taodleto, smo se mogli posloviti. Pri busi smo eštje gnauk zahvalili gostom za trūd in za lejpi den.

Vūpamo, ka so se naši gostje z lejpimi spomini vrnili domau in da se eštje bomo srečali in tau prijateljstvo se bo nadaljevalo. Zahvalimo se predsednici društva Marti Horvat za lejpe rejči, ka ji nam je poslala po e-maili. Hvala našim lidam tō, ka so prišli na festival. Hvala organizatorom tō, najprej delavcom, ki delajo v kulturnom daumi, in manjšinski referentki občine Mariji Nagy.

Jože Karba
podpredsednik slovenske samouprave

Pismo iz Sobote

Kalimero

Lūblene moje, dragi moji, vejm, ka eške poumnite, kak je inda svejta na teveni biu eden mali piščanec. Zvau se je Kalimero. Trno radi smo ga gledali. Kak bi pa ga nej, vej pa je sir un biu tisti, ka je za vse kriv biu. Ja, vsigdar so za vse njega krivili, un pa je za istino spoj nej biu nika kriv pa nej dužen. Ja, bougi Kalimero! Depa takši Kalimero ne živē samo v tisti risani filmaj na teveni. Nej, spoj nej! Takši Kalimerojev živē trno dosta med nami tō.

Meni najbole poznani Kalimero je gé moja tašča Regina, trno čedna ženska. Una je gé takši Kalimero, ka se sama sebi mili. Sama sebi se mili pa njoj spoj niške nika ne naredi.

»Niške me nema rad, ka pa vsikšo škem pomočti, vsikšoga poš-tūjem, vsikšoga rada mam,« vej pripovedjati sama sebi po tejm. Takšo pa vsigdar po tistom guči, gda neškemo do kraja njenoga obeda zesti. Kak bi ga pa naj, vej pa una je spoj nej takša kūjarca, za kakšo se una drži. Bole bi leko prajla, ka je spoj nej nikšna kūjarca.

Spjoj ovakšen Kalimero pa je gé moj šef v službi. Un sam sebe vidi vcejlak ovak, kak pa ga mi vidimo, mi, steri smo pod njim. Un je za nas gé takši bole brezi srca. Ranč takši, kak šef mora vōvideti. Pa nej je gé najbole čeden. Depa un se za najbole čednoga drži. Če gda tou vōpride, ka je nej najbole čeden, ma tak žau grata, kak bi njemi stoj kaj lagvoga napravo. Kak kakšo malo dejte. Tadale je un za sebe najbole humani človek. Un nas najbole razmej, un nas najbole rad ma, un se do nas ravna kak mati do svoji mlajšov. Tak si un brodi, depa kak povejdano, njegvo srce je že davnik več nej toplo. Ali un tau ne vej. Tak nagnauk je gé užaljeni, gda se pokaže, kak je gé vcejlak ovakšen, kak pa si od sebe brodi. Takši Kalimero grata, pa vsem tumači, kak njega niške ne razmej, kak je un za vse krivi gé, kak un samo dobro šké, mi pa tau spoj ne vejmo, spoj ga ne razmejmo.

Svoje fajte Kalimeroji so naši najbole prejdni glavačke. Ja, tisti naši političarge. Vse, ka uni naredijo, je najbole prav pa najbole naprej valaun. V tejm so tak gvūšni, kak je gvūšno, ka se Zemla vrti. Depa nega na svejti človeka, ka bi nej nigdar kaj naaupak naredo. Nega ga pa amen! Depa nej, uni so najbole čedni, uni so takši, ka se nigdar pa nigdar ne zmejšajo. Vse ka uni naredijo, je ranč tak, kak mora biti. Depa gestejo eni lidge, ka se zovejo novinarge. Skur vsikši den kaj vōnajdejo. Vōnajdejo kaj takšoga, ka je vcejlak naaupak, ka so najbole nauro naredili. Jaj, kakši Kalimeroji gratajo! Krčijo pa larmajo, kak nji niške ne razmej, kak uni delajo za dobro vsej nas. Po tevenaj, novinaj pa radioni se ji čūje, ka so novinarge nej lidge, ka takšo od nji gučijo. Tak se za sebe gor gemlejo, kak bi vsi mi bili nauri uni pa skur tak vsemogaučni kak tisti Gospoud gori v nebi.

Vejn me razmejte, ka sam vam piso v tom mojom pismi iz Sobote? Če me ne razmejte, mo trno žalosten, mo najbole kak leko užaljeni. Nej, nejsam Kalimero, depa dun me morate razmeti! Nej, nejsam kak moja tašča Regina, trno čedna ženska. Pa sam nej kak tisti naš šef. Pa sam nej kak tisti naši glavačke. Ge sam samo eden takši prousti človek, steri šké, aj ga lidge razmejo pa ga radi majo. Če pa je nej tak, mo rejsan žalosten pa se užalim. Ka tou je velka krivica, če me stoj ne razmej.

Miki

»Dja tak prausno živem«

Nej je vsigdar tak, ka tisti živejo veselo, šteri puno bogastva majo kauli sebe. Leko veselo živeš prausno tō, če si zadovoljen s tistim, ka maš. Kak starci pravijo, zaman si v življenji kakoli spraviš, tak nika neš mogo »s seuv« nesti. »Dja tak prausno živem«, so mi začnili pripovedjati *Margit Štajer* iz Sakalovec.

• *Margit, pri vas se nej trbej bojati, če povauden pride, ka bi vas voda vōzaprala.*

»Tū se od tauga nej trbej bodjati, samo tašoga reda ne morem v bauto titi zavolo velke vodé v potauki, steri pod brgaum tečé. Eden mali maust je v dolej pa tam voda vse prejktečé.«

• *Kak dete te v bauto?*

»Valas pošlem hčeri, pa te ona prejkprinesé. Do mosta prinesé, tam pa te prejkličji mene turbo. Ovak ne more.«

• *Samo te eden maust mate?*

»Samo tauga ednoga mamō. Tauga je tō moj mauž redo.«

• *Zvün tauga je zato lejpo mesto.*

»Lejpo je, dapa samo zato, ka dja vsigdar kosim kauli rama. Ovak bi tau že tak vkūpžaraštjano bilau kak spodkar v dolej. Letos že ranč ne vejm, kelkokrat sam kosila.«

• *Pa te velki brejg, gde ram mate, tauga kak kosite?*

»Te brejg z motorkov dam dolapokositi, pa tau dja vōplačam. Zdaj tak dve letā sam vpamet vzela, kak če bi vekši brejg začno biti. Vejn zato, ka ga voda spodkar vōperé. Dosta aska smo s tauga brga nikdar nej meli, zato ka tak velki, ka eštje krave smo nej mogli pasti na njem.«

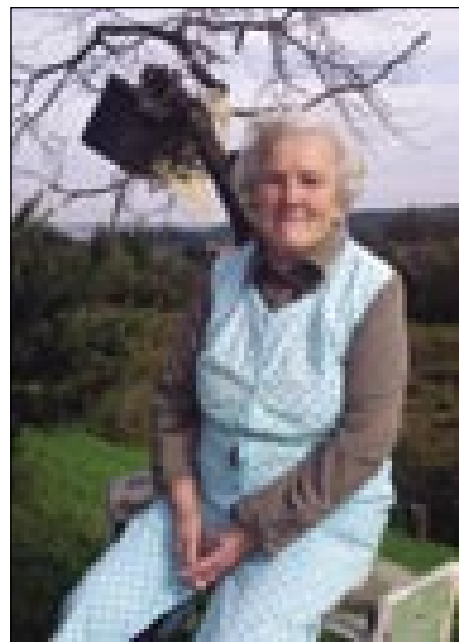
• *Meli ste krave?*

»Edno smo meli, gda so eštje oče živeli. Od tistoga mau več nej mamo, istino, štala eštje zato stoji. Dapa nej samo pri mena nega krav, liki po cejloj vesi ne najdeš krave. Tau se vidi tō, če kauli pogledneš. Vse je vkūpžaraštjano. Prvin se je odtec cejla ves vidla, zdaj

se že samo streje vidijo. Prišli so večkrat, naj odam ram, dapa sam prajla, ka nej. Dja mo odtec že samo te išla, če do me nesli.«

• *Tau je istino, ka je lejpo mesto, dapa vzimi zato nej tak naleki tū živeti.*

»V zimi, gda je velki snejg, te se dosta mantram, sploj pa te, gda nagausta snejg

Margit Štajer so zadovolni na »njinom brejgi«

spadne. Do vesi mam edno pejško paut, pa tašoga reda, gda snejg dé, te go moram odmetavati. Ovak bi eštje po krūj nej mogla titi. Gda več ne zandolejm ali ne ladam, te mlajši pridejo pomagat.«

• *Vsakši den dete v bauto?*

»Vsakši den prejkpoglednem, naj med lidami baudem malo, ovak sam tak vsigdar sama. Drugoga nej mamo, samo ednoga maloga psa.«

• *Prvin, gda je eštje vaš mauž živo, te ste tō vsigdar doma bili?*

»Sprvoga sam doma bila, dočas so mlajši mali bili. Potistim sam v več mejstaj delala, samo sam nin nej bila notrazglašena. Sledkar sam v tanača delala v Sakalovca, tū so me že notrazglasili kak pomočnico. Pisma, papire sam vōnosila k ramom, na Dolejnji Senik sam ojdla, če je odtistac kakšne dokumente trbelo prinesiti ali odtec ta. Te

čas sam dosta ojdla po vesi, ranče dojšlo. Te sam eštje zvün tauga pucati tō mogla prostore. Dvanajset lejt sam tam delala. Potistim sam pa mlejko zbirala, od osemdesetpetoga leta naprej, sedem lejt. Zato samo tak kratek čas, ka naslednje so že samo tri, štiri krave meli v cejloj vesi.«

• *Kelko mlejka ste eden den vkūppobrali te gda ste začnili mlejko zbirati?*

»Dosta mlejka je vkūpprišlo, več stau litrov, dapa kelko, tau ne vejm, več kak tresti družin je bilau, stere so mlejko doladavale. Tau je zato tō nej bilau najbalkšo delo, zato ka sam nej mejla nej petka pa nej svetka, na den dvakrat sam mogla titi mlejko prejkdjamat. Pa ovak je tō nej

bilau dobro, zato ka sam vsigdar v vodej bila. Vejn tak zato me noge pa roke bolijo. Čūda eštje, ka živem, ka sam dja vse skauz išla.«

• *Ka je bilau vam najbola žmetno v življenji?*

»Vejn tisto edno leto, gda je mauž betežen bijo pa mrau.«

• *Vi ste vsigdar v taum rami bili?*

»Ja, tau je moj rojstni ram. Edno sestro sam mejla pa dva brata, oni so taodišli, dja sam pa doma ostala s starišami.«

• *Ka delate cejli den sami doma?*

»Dja si najdem delo. Prvi keden smo drva žagali pa notraspravljali. Travo ne zandolejm kositi, zato ka velki falat se drži k rami, ogradec mam, tak ka meni ranč dojde, vejpa že 68 lejt sam stara.«

• *Ka vam trbej, si v ogradci pripauvate?*

»Lani sam telko krumčov dubila, ka sam je ranč nej mogla ponūcati. Letos je že nej taši pauv, dapa meni zato dojde, ka sam dobila. Dosta so mi djeleni nanikoj djali, zaman se te mali pes telko krpi.«

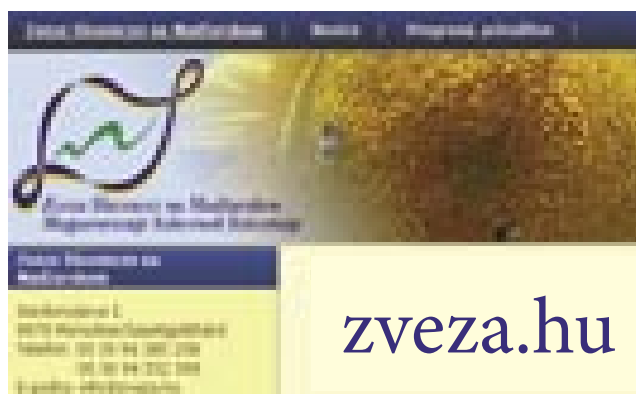
• *Paulek pri gauštji ste, gvūšno dosta odite gobe frat.*

»Dja ne ojdīm. Gnauk sam tak zopojdla, ka sam zablaučila pa sam nej mogla vō z gauške priti. Pa poznam gauško, zato, ka je naša tū na taum tali, pa itak. Od tistoga mau dja nēdem. Ka meni trbej, telko mi mlajši naberējo.«

• *Dobro je vam tū na krajmi vesi, gde ste skur cejli den sami?*

»Ka si vejm, tū sam se narodila, pa tū štjem mrejtji. Gda je mauž mrau, dugo lejt sam pri hčeri bila. Eden zranjek sam gora stanila pa sam si mislila, ka dja tū iščem, dja mo domau išla. Ka š pa doma, so mi prajli. Dapa dja sam se vzela pa sam domau prišla, zato ka je najbalkše doma. Kuča de name že vōdržala. Naprej sam strejo dala preklasti pa podaukne vōspucati. Nika modernoga nej mamo doma, vse bola tak po starom. Dja prausno živem, dapa veselo, mena nika ne fali, dja sam s tejm zadovolna, ka mam.«

Karči Holec

... DO MADŽARSKE

Koga bo Madžarska nominirala za evropskega komisarja?

V teh dneh potekajo usklajevanja med premierom Gordonom Bajnaajem in vodstvom vladne stranke socialistov o tem, koga bo Madžarska poslala kot komisarja v novo evropsko vlado. Vigri so tri imena, in sicer prejšnji finančni minister János Veres, poslanka v Evropskem parlamentu Edit Herczog in dosedanji komisar László Kovács. Veresu v prid govori, da ima za sabo večino članov poslanskega kluba stranke, proti njemu pa, da nima primerne znanja tujih jezikov oz. da velja na notranjepolitični sceni za neuspešnega, saj ga je premier Bajnai zamenjal z novim finančnim ministrom. Edit Herczog je v Bruslju precej priznana, kot prednost se omenja tudi to, da je ženska, toda nekateri menijo, da zaenkrat še nima zadostne politične teže. Kljub temu jo podpira del stranke, kajti z njenim imenovanjem za komisarko bi se sprostil sedež v Evropskem parlamentu, ki bi prav prišel politikom stranke, ki niso uspeli na volitvah v EP. Po mnenju političnih analitikov ima največ možnosti za nominiranje sedanji komisar in nekdanji predsednik Stranke socialistov László Kovács, ki naj bi mu – po nekaterih virih – to obljubil prejšnji premier Gyurcsány, ob izpolnjevanju določenih pogojev pa tudi sedanji premier.

Za integracijo Romov je odgovorna vsa družba

Za integracijo Romov na Madžarskem je odgovorna vsa družba, od faktorjev političnega odločanja do cerkva, je povedal premier Gordon Bajnai na konferenci, kjer je govoril o programih, ki so se začeli prav zaradi tega. Gre za odpravo petsto romskih zaselkov, od koder naj bi družine preselili v normalne bivanjske pogoje, za zaposlitev dvesto romskih diplomantov v javni upravi itd.). Po domnevah živi na Madžarskem od 500 do 700 tisoč Romov, ki bi morali tudi sami več storiti za integracijo. Če nekomu ponudimo možnost, jo mora znati izkoristiti, je povedal Bajnai. Šokantni so podatki raziskave, po katerih 80 odstotkov družbe meni, da so si za svoj položaj krivi izključno Romi sami. Hkrati pa 63 odstotkov Romov pravi, da je za njihov položaj kriv le večinski narod.

Kuhali smo tradicionalne jedi

V soboto, 26. septembra, se je na Spodnjem Slemenu, v občini Selnica ob Dravi, odvijalo 5. tradicionalno srečanje z zamejskimi Slovenci v organizaciji KID »Janez Urbas«.

Porabski »kuharji«: (z leve) Nikoletta Vajda, Karči Holec, in Gyöngyi (Biserka) Bajzek

Prireditev se je ob 10. uri začela s tekmovanjem v kuhanju tradicionalnih jedi, značilnih za posamezno pokrajino oz. življenjski prostor, od koder prihajajo tekmovalci. Medtem se je ob 11. uri odvijala slavnostna proslava s kulturnim programom, na kateri je z velikim uspehom nastopila tudi folklorna skupina z Gornjega Senika. Navzoče je pozdravil župan občine Selnica ob Dravi Jurij Lep. »Srečanje z zamejskimi Slovenci ni samo prijetno druženje ob nastopih pevskih zborov in drugih skupin iz zamejstva, različnih razstav in tekmovanju v kuhanju jedi, bistven pomen srečanja je spoznavanje ljudi iz zamejstva in domovine, predstavitev življenja v zamejstvu, kjer živijo naši rojaki. Predvsem pomembno pa je sporočilo vsem zamejcem, da se Slovenci v domovini zavedamo, da imamo del svojih korenin tudi onstran začrtanih meja naše domovine, zato moramo držati v dobrem in slabem skupaj. Vsi moramo ponosno reči »Slovenec sem«,« - je povedal. V nadaljevanju je nastopila akademikinja prof. dr. Zinka Zorko, ki je častna občanka

občine Selnica ob Dravi. Predstavila je slovenska narečja v zamejstvu in prebrala pozdravno pismo ministra za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Boštjana Žekša, ki se

srečanja zaradi drugih obveznosti ni mogel udeležiti. »Naj naprej pozdravim vas, vse zbrane in takoj zatem tudi idejo, ki vas je danes tu združila. Že peto tradicionalno srečanje z zamejskimi Slovenci dokazuje, kako pomembno in dragoceno vlogo združevanja in povezovanja imajo srečanja, kot je današnje. Četudi me

Sataras (lecsó), ki si je zaslužil drugo mesto

na žalost ni pri vas, sem z vami v srcu. In zato se mi zdi pomembno, da vam ob svoji odsotnosti na današnjem dogodku sporočim, kako pomemben je univerzalen jezik strpnosti in ljubezni, katerega vi vsi zbrani dobro razumete. Ta jezik briše meje med ljudmi in

med narodi in po eni strani povezuje Slovence ter krepi slovenstvo, po drugi strani pa povezuje svet in posredno krepi vlogo slovenstva v njem. Želim vam nad vse prijetno, iskreno in uspešno druženje danes in se od vas poslavljam v upanju, da se srečamo prihodnjič« - je v svojem pozdravnem pismu zapisal minister.

Tekmovanja v kuhanju smo se udeležili tudi sodelavci Zveze Slovencev na Madžarskem. Vse skupaj je bilo osem ekip, ki so tekmoval v pripravi tradicionalnih jedi. Naša ekipa je štela tri člane, to so bili referentka pri Zvezi Slovencev na Madžarskem Biserka Bajzek in novinarka pri časopisu Porabje Karel Holec in Nikoletta Vajda. Tekmovanje je na prejšnjih srečanjih potekalo tako, da so morale ekipe skuhati enake jedi, načeloma kakšno jed iz govedine, letos pa so morale ekipe pripraviti različne jedi po svoji izbiri. Naša ekipa se je odločila za pripravo tradicionalnega madžarskega lečoja (satarasa), kar se je izkazalo kot dobra izbira. Naš glavni

šef je bil Karči, članici ekipe pa sva pomagali pri razkosanju sestavin, pa potem seveda pri pokušanju. Zahvaliti pa se moramo tudi članom gornjenskiške folklorne skupine za pomoč pri okrasitvi naše stojnice. Nekateri so se celo ponudili za rezanje čebule, česar seveda nismo zavrnilo.

V lečo smo dali poleg običajnih sestavin še slanino in tudi šampinjone, na koncu pa smo še primešali jajce. Moram povedati, da nam je zelo dobro uspelo, okus je bil enkraten. Tako so nam povedali obiskovalci in ostali tekmovalci, ki so se že kar na začetku spogledovali z našim lečojem, vsi so ga hoteli poskusiti. Ko je bila hrana pripravljena, je stala kar dolga vrsta pri našem kotličku. Na koncu nam je ostalo

Folklorna skupina ZS Gornji Senik

le dve žlički lečoja, prejeli smo pa kar naprej pohvale. Po zaključku kuhanja in pokušnji je potekala razglasitev rezultatov. To je bilo zanimivo, ker so vsi govorili, da letos ne bo ocenjevanja. Naenkrat pa v ozadju slišimo, da na oder vabijo ekipo, ki je dosegla tretje mesto. To je bila ekipa avstrijskih Slovencev, ki je pripravila tradicionalno jed z imenom ričet. Bili smo presenečeni, saj sploh nismo opazili, kdo in kdaj so ocenjevali jedi. To je namreč potekalo pod krinko. Tričlanska žirija, ki so jo sestavljali kuharji nekega imenitnega hotela v Mariboru, je hodila okrog, kot bi bili obiskovalci in pokušala jedi tekmovalcev. No, mi smo pa upali, da mogoče tudi naša ekipa dobi kakšen pokal, če so nas že obiskovalci tako pohvalili. In nato slišimo, da je drugo mesto dosegla naša ekipa. Z velikim veseljem smo stopili na oder in prevzeli pokal. Prvo

mesto so pa dosegli Slovenci iz Italije, ki so pripravili polento in sipo v omaki, ta jed se imenuje brodet.

Kot smo naknadno izvedeli, ocenjevala se je celostna podoba ekipe od predstavitve, organizacije in priprave hrane. Pri našem lečoju so bili ocenjevalci v težkem položaju, saj naše jedi niso poznali in zato niso mogli primerjati, kakšen okus bi morala imeti, bila jim pa je všeč.

Razglasitvi rezultatov je sledilo prijetno druženje do večernih ur.

»Na vseh teh srečanjih se seveda prijetno družimo. Tudi kulturne skupine nastopajo. Letos smo bili zelo presenečeni nad folklorno skupino, ki je prišla iz Porabja z Gornjega Senika, ki nam je polepsala dan z lepim nastopom, izkazali so se kot pravi profesionalci. Bili smo tudi zelo navdušeni nad tem, kako so skupine pripravljale nacionalne jedi. Bilo je osem skupin, osem različnih jedi, tako da smo resnično zaužili veliko dobrot z različnih strani naše prelepe domovine in zamejstva. Upam, da bomo s temi srečanji nadaljevali tudi v prihodnje in da bomo te prireditve popestrili še z drugačnimi nastopi in programi,« je povedal glavni pobudnik srečanja z zamejskimi Slovenci Janez Urbas.

Nikoletta Vajda

PETEK, 09.10.2009, I. SPORED TVS
 6.10 KULTURA, ODMEVI, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.10 SREBRNOGRIVI KONJČIČ, RIS., 9.35 PLEŠOČE ŽIVLJENJE, SLOV. DOK. FILM, 9.50 ENAJSTA ŠOLA, 10.20 JASNO IN GLASNO, 11.25 TO BO MOJ POKLIC: ZIDAR, 11.50 TO BO MOJ POKLIC: SLAŠČIČAR, 12.15 OSMI DAN, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.25 ČUDEŽ NA REKI HUDSON, ANG. DOK. ODD., 14.15 POGLED NA ... POSLIKAVE V NARODNEM MUZEJU, 14.25 SLOVENSKI UTRINKI, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 DOKTOR PES, RIS., 15.55 RISANKA, 16.05 IZ POPOTNE TORBE: PAJKOVA MREŽA, 16.25 LINUS IN PRIJATELJI, NORV. NAN., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.20 POSEBNA PONUDBA, 17.50 DUHOVNI UTRIP, 18.05 DESA MUCK: BOLNIŠNICA NA ROBU, 18.40 LOJZEK, RIS., 18.45 ZAKAJ, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.40 UTRINKI, 19.55 HOTEL POLDRUGA ZVEZDICA, 20.30 NA ZDRAVJE!, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 22.55 POLNOČNI KLUB, 0.10 DUHOVNI UTRIP, 0.25 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 09.10.1991, 0.50 DNEVNIK, 1.20 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.45 INFOKANAL

PETEK, 09.10.2009, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, 12.10 TV PRODAJA, 12.40 GLASNIK, 13.05 UMETNOST IGRE, 13.30 EVROPSKI MAGAZIN, 13.55 ČRNO BELI ČASI, 14.10 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 09.10.1991, 14.35 ŠPORT ŠPAS, 15.00 NA UTRIP SRCA, 15.00 KOMORNE OPERE ŠTUDENTOV KOMPOZICIJE AKADEMIJE ZA GLASBO V LJUBLJANI - TJASA ŽALIK: NAMISLJENA RESNIČNOST, 15.20 S PLESALCI SNG OPERA IN BALET LJUBLJANA (2009), 15.40 TV PRODAJA, 16.15 CIRCUM REGIONAL, 16.45 MINUTE ZA ..., 17.15 MOSTOVI - HIDAK, 17.50 V DOBRI DRUŽBI Z BLAŽEM, 18.50 ZLATA ŠESTDESETA - NOSTALGIJA Z DELILJI, 20.00 VISOKA NAPETOST: KAOS V MATEMATIKI, DOK. ODD., 21.00 KINGDOM, ANG. NAD., 21.45 CARRIE, AM. FILM, 23.20 BOLNI ODNOSI, ROM. FILM, 0.45 GANĐA, AM. NAD., 1.15 INFOKANAL

SOBOTA, 10.10.2009, I. SPORED TVS
 6.15 KULTURA, ODMEVI, 7.00 ZGODBE IZ ŠKOLJKE, 7.30 PRAVLJICE IZ MAVRICE: VETER PETER POTEPUH; MIHEC IN MAJA: JAKA TOBAKA, OTRO. SER.; NOTKOTI: VADIŠČE, LUTK. SER.; RIBIČ PEPE: ČRKA B NA BLEDU, OTR. NAD., 9.00 BATA, DEČEK IZ DAVNINE, AVST. FILM, 10.45 POLNOČNI KLUB, 12.00 TEDNIK, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.10 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM, 14.05 LEV, FR. FILM, 15.55 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 16.10 ZDRAVJE, 16.30 USODA, 16.35 NASVET, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 OZARE, 17.25 ZAKAJ PA NE, 17.40 NA VRTU, 18.05 NAGRADNA IGRA, 18.10 Z DAMIJANOM, 18.40 MALA KRALJIČNA, RIS., 19.00 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, 20.05 ARSENE LUPIN, FR. FILM, 22.30 POROČILA, VREME, ŠPORT, 23.05 HRI-BAR, 0.10 V KOLESJU PRAVICE, ANG. NAD., 1.10 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 10.10.1991, 1.35 DNEVNIK, 1.55 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.20 INFOKANAL

SOBOTA, 10.10.2009, II. SPORED TVS
 6.30 ZABAVNI INFOKANAL, 8.10 TV PRODAJA, 8.40 SKOZI ČAS, 8.50 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 10.10.1991, 9.15 POLEMKA, 10.15 POSEBNA PONUDBA, 10.35 CIRCUM REGIONAL, 11.05 MINUTE ZA ..., 11.35 ZGNZ - BIG FATHER/2, 12.00 VISOKA NAPETOST: KAOS V MATEMATIKI, ANG. DOK. ODD., 13.05 SAMO BEDAKI IN KONJI, ANG. HUM. NAD., 13.45 TV PRODAJA, 16.00 FOLKART 2009, 17.30 VELIKA LAŽ, FR. FILM, 19.00 DOKUMENTARNA ODDAJA, 19.30 KVALIFIKACIJE ZA SV. PRVENSTVO 2010 V NOGOMETU: SLOVAŠKA - SLOVENIJA, 22.35 BLEŠČICA, ODDAJA O MODI, 23.05 ALPE-DONAVA-JADRAN, 23.35 DOBER, HUDOBEN, GRD, IT. FILM, 2.10 ŠTEVILKE, AM. NAD., 2.55 ZABAVNI INFOKANAL

NEDELJA, 11.10.2009, I. SPORED TVS
 7.00 TELEBAJSKI, OTR. NAN., COFKO COF, RIS., MARČI HLAČEK, RIS., 9.50 ŠPORT ŠPAS, 10.15 PO SLEDEH KELTOV IN RIMLIJANOV, FR. DOK. NAN., 10.45 PRISLUHNI MO TISINI, 11.15 OZARE, 11.25 OBZORJA DUHA, 12.00 LJUDEJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 NA ZDRAVJE!, 14.30 PRVI IN DRUGI, 15.00 NLP, 15.00 GLASBENI TROBOJ, 15.15 ŠPORTNE NOVICE, 15.20 GLASBENI TROBOJ, 15.40 NEDELJSKO OKO Z MARJANOM JERMANOM, 15.50 ŠPORT, 16.00 DRUŽABNA, 16.30 KUHAŠKA ODDAJA Z NIGELLO LAWSON, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 NLP, 17.15 NAGLASI, 17.25 FOKUS, 18.25 ŽREBANJE LOTA, 18.40 MAKSI IN RUBI, RIS., 18.45 POKUKAJMO NA ZEMLJO, RIS., 19.00 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 19.55 SPJET DOMA, 21.45 VEČERNI GOST, 22.40 POROČILA, VREME, ŠPORT, 23.05 TROJANSKI KONJ, KAN. NAD., 0.30 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 11.10.1991, 1.00 DNEVNIK, 1.20 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.50 INFOKANAL

NEDELJA, 11.10.2009, II. SPORED TVS
 6.30 ZABAVNI INFOKANAL, 7.40 TV PRODAJA, 8.10 SKOZI ČAS, 8.20 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 11.10.1991, 8.45 GLOBUS, 9.15 29. TEKMOVANJE SLOVENSkih GODB, MARIBOR 2009 - KUD POŠTA MARIBOR, 10.00 TV PRODAJA, 10.30 POMAGAJMO SI, 11.00 ALPE-DONAVA-JADRAN, 11.30 TURBULENCA, 12.20 RAD IGRAM NOGOMET, 12.50 TV PRODAJA, 13.20 HELENI IN LJUBEZNI, AM-ANG. FILM, 14.55 ŠTOS - 30 LET Z DRAGANOM BULIČEM, 17.45 VELENJE: ROKOMET, TEKMA LIGE PRAKOV, GORENJE - BOSNA, 19.45 RELI LOGATEC 2009, REPORTAŽA, 20.00 SANJSKA POTOVANJA: AVSTRALIJA - SEVERNI TERITORIJI, DOK. SER., 20.55 NESMRTNIK, NORV. NAD., 22.00 NA UTRIP SRCA, 22.40 KOMORNE OPERE ŠTUDENTOV KOMPOZICIJE AKADEMIJE ZA GLASBO V LJUBLJANI - TINA MURKO: ŽELEZNA GORA, 22.55 DEADWOOD, AM. NAD., 23.45 PO NEVIHITI, AM. FILM, 1.25 INFOKANAL

PONEDELJEK, 12.10.2009, I. SPORED TVS
 6.30 UTRIP, ZRCALO TEDNA, POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.10 SMRČKI, RIS., 9.35 RISANKA, 9.45 ANIMALIJA, RIS., 10.10 ŠPORT ŠPAS, 10.40 PRICEVANJA POLITIČNIH ZAPORNIKOV, DOK. FILM, 11.55 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.25 IZJEMNE ŽIVALI, ANG. SER., 13.55 DRUGA GODBA 2009: CASUARINA, 15.00 POROČILA, 15.10 DOBER DAN, KOROŠKA, 15.45 TRNOVO ROBDIVOJE: MARJETKINI OTROČIČKI, LUTK. NAN., 16.10 BISERGORA: VABILO NA PIKNIK, LUTK. NAN., 16.25 MIHEC IN MAJA: JAKA TOBAKA, OTR. SER., 16.30 RIBIČ PEPE: ČRKA B NA BLEDU, OTR. NAD., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM,

18.30 ŽREBANJE 3X3 PLUS 6, 18.40 HUPKO, TROBILKA IN PIHEC, RISANKA, 18.45 TONI IN BONI, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 POLEMKA, 21.00 UMAZANI PLES, AM. NAD., 21.25 NA LEPSE, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 UMETNI RAJ, 23.25 GLASBENI VEČER, 0.35 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 12.10.1991, 0.55 DNEVNIK, 1.30 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.00 INFOKANAL

PONEDELJEK, 12.10.2009, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, 9.45 TV PRODAJA, 10.15 SOBOTNO POPOLDNE, 12.25 TV PRODAJA, 12.55 29. TEKMOVANJE SLOVENSkih GODB, 13.35 SLOVENSKI UTRINKI, 14.00 POSEBNA PONUDBA, 14.20 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 12.10.1991, 14.45 OSMI DAN, 15.30 ALPE-DONAVA-JADRAN, 16.00 RAD IGRAM NOGOMET, 16.30 PRVI IN DRUGI, 16.55 ROKOMETNI MAGAZIN, 17.25 TO BO MOJ POKLIC: SLAŠČIČAR, 18.00 POLLY ADLER, AVST. NAD., 18.45 DERREN BROWN, MISELNI TRIKI, 19.00 ZDRAVJE, USODA, NASVET, 20.00 NATIONAL GEOGRAPHIC, AM. DOK. SER., 21.00 STUDIO CITY, 22.00 POZDRAV AFRIKI, 22.30 KNJIGA MENE BRIGA, 22.50 HOTEL NEW HAMPSHIRE, ANG. FILM, 0.35 NATIONAL GEOGRAPHIC, AM. DOK. SER., 1.30 ZABAVNI INFOKANAL

TOREK, 13.10.2009, I. SPORED TVS
 6.10 KULTURA, ODMEVI, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.10 TRNULIČICA, LUTK. IGRICA, 9.50 VABILO NA PIKNIK, LUTK. NAN., 10.05 ČRKA B NA BLEDU, OTR. NAD., 10.25 ZGODBE IZ ŠKOLJKE, 11.00 NATIONAL GEOGRAPHIC, DOK. SER., 11.55 VEČERNI GOST: JOŽE BAVCON, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.40 UMETNI RAJ, 14.05 DUHOVNI UTRIP, 14.20 OBZORJA DUHA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 MARČI HLAČEK, RIS., 16.10 VADIŠČE, LUTK. SER., 16.25 SKRIVNOSTI VZHODA, DOK. NAN., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 GRMADE SO ZAGORELE, DOK. SER., 18.00 ZGNZ - BIG FATHER/2, 18.30 ŽREBANJE ASTRA, 18.40 FLETNI GAJI, RIS., 18.45 POKUKAJMO NA ZEMLJO, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 PIRAMIDA, 21.00 PAVLE KERNJAK, PR. DRAVC' DOMA, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 ZGODBA O INDIJI, ANG. DOK. SER., 0.00 PRAVA IDEJA!, POSLOVNA ODDAJA, 0.25 GRMADE SO ZAGORELE, DOK. SER., 0.55 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 13.10.1991, 1.20 DNEVNIK, 1.55 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.20 INFOKANAL

TOREK, 13.10.2009, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, 7.50 DOBER DAN, KOROŠKA, 8.20 CITY FOLK, 8.50 NLP, 11.50 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM, 12.45 NA LEPSE, 13.15 BLEŠČICA, 13.45 STUDIO CITY, 14.40 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 13.10.1991, 15.00 POZDRAV AFRIKI, 15.30 PRISLUHNI MO TISINI, 16.00 TV PRODAJA, 16.35 KOŠ, MAGAZINSKA ODDAJA, 17.00 GLASNIK, 17.25 MOSTOVI - HIDAK, 18.00 V DOBRI DRUŽBI S SMILJANOM, 19.00 VEČERNI GOST: JOE VALENCIČ, 20.00 MUZIKAJETO: HAROMONIKA, 20.35 GLOBUS, 21.05 PRAVA IDEJA!, 21.35 OBRAZI DRUGAČNOSTI: KO BOLI DUŠA, DOK. SER., 22.05 DEDIŠČINA EVROPE, 23.50 DOKTOR ŽIVAGO, RUS. NAD., 0.40 DERREN BROWN, MISELNI TRIKI, 1.00 ZABAVNI INFOKANAL

SREDA, 14.10.2009, I. SPORED TVS
 6.10 KULTURA, ODMEVI, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.10 MARČI HLAČEK, RIS., 9.30 RISANKA, 9.35 MARJETKINI OTROČIČKI, LUTK. NAN., 10.00 NOTKOTI: VADIŠČE, LUTK. SER., 10.20 TRI PTIČICE, 10.30 ZGNZ - BIG FATHER/2, 10.55 KNJIGA MENE BRIGA, 11.20 GRMADE SO ZAGORELE, DOK. SER., 11.55 PAVLE KERNJAK, PR. DRAVC' DOMA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 POLEMKA, 14.20 ALPE-DONAVA-JADRAN, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 FERDI, RIS., 16.05 POD KLOBUKOM, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 TURBULENCA, 18.25 ŽREBANJE LOTA, 18.40 ROBOTKI, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 20.05 ALMA M. KARLIN - SAMOTNO POTOVANJE, DOK. FILM, 21.25 MATEVŽ LUZAR: VUČKO, KRATKI FILM, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 SVETO IN SVET: SODOBNA MARIJA, 0.25 TURBULENCA, 1.10 DNEVNIK, 1.45 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.10 INFOKANAL

SREDA, 14.10.2009, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, 11.25 TV PRODAJA, 11.55 SPJET DOMA, 13.40 HRI-BAR, 14.40 PRAVA IDEJA!, 15.05 GLASBENI VEČER, 16.10 TV PRODAJA, 16.40 MOSTOVI - HIDAK, 17.10 SLOVENCI PO SVETU: OBISK PRI SLOVENCIH V UPSALI NA ŠVEDSKEM, 17.40 ČRNO BELI ČASI, 18.00 SAMO BEDAKI IN KONJI, ANG. HUM. NAD., 19.00 JADRANJE BARKOLANA, 19.45 KVALIFIKACIJE ZA SV. PRVENSTVO 2010 V NOGOMETU: SAN MARINO - SLOVENIJA, 23.00 CHRISTOPHER MARLOWE: EDWARD DRUGI, TV PRIBRUBA PREDSTAVE SNG DRAMA LJUBLJANA, 0.30 SLOVENSKA JAZZ SCENA: BRATKO BIBIČ & THE MADLEYS - UTRINKI Z DOMAČEGA VRTA, 1.30 ZABAVNI INFOKANAL

ČETRTEK, 15.10.2009, I. SPORED TVS
 6.10 KULTURA, ODMEVI, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.10 NILS HOLGERSON, RIS., 9.30 POD KLOBUKOM, 10.15 BERLIN, BERLIN: 20 MINUT, NEMŠ. NAN., 10.45 TURBULENCA, 11.35 SVETO IN SVET: SODOBNA MARIJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 HOTEL POLDRUGA ZVEZDICA, 13.50 PIRAMIDA, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 ANIMALIJA, RIS., 16.10 MERLE, KRATKI DOK. FILM, 16.25 ENAJSTA ŠOLA, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 DOLGAJTI, 18.30 ŽREBANJE DETELJICE, 18.40 SIMFONORJE, RIS., 18.45 PUJA PEPA, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 TEDNIK, 21.00 20 LET PO PADCU ŽELEZNE ZAVES: MADŽARSKA REVOLUCIJA, IT. DOK. ODD., 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 OSMI DAN, 23.35 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 15.10.1991, 0.00 DNEVNIK, 0.35 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.00 INFOKANAL

ČETRTEK, 15.10.2009, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, 11.25 TV PRODAJA, 11.55 GLOBUS, 12.25 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 15.10.1991, 12.50 SANJSKA POTOVANJA: AVSTRALIJA - SEVERNI TERITORIJI, ANG. DOK. SER., 13.40 IZJEMNE ŽIVALI, ANG. SER., 14.00 NA LEPSE, 14.30 SLOVENSKA JAZZ SCENA, 15.30 TV PRODAJA, 16.00 EVROPSKI MAGAZIN, 16.30 MED VALOVI, 17.00 MOSTOVI - HIDAK, 17.30 TO BO MOJ POKLIC: DIMNIKAR, 18.00 ŽELITE, MILORD?, ANG. HUM. NAD., 19.25 LONDON: SV. PRVENSTVO V GIMNASTIKI, MNOGOBOJ (M), FINALE, 22.10 MESEČNICA, AM. FILM, 23.45 LJUBICE, ANG. NAD., 0.35 NIKOLI VEČ, AM. FILM, 2.15 ZABAVNI INFOKANAL

Brsanje v kmico

Žabin parlament je ranč takši, kak je tisti parlament v Lublani. Kakoli se zgučijo, na drugi den več niške ne da valati. Kak bi se od toga nigdar nej zgučavali. Edni se delajo glupe, drugi slepe, tretji pa naure. Depa Žabin parlament je dun malo ovakšen, tou pa zato-toga volo, ka je v njem najbole prejdnja Gorička stranka poštenja. Poštenje pa je dun najbole naprej valaun kvaliteta. Pa če stoj sebe vözglasi za poštenoga, njemi dun moramo vörvati, ka je takši gé. »Mi smo nigdar nej takšo gučali, ka trbej samo domanje vino piti! Stoj tau guči, laža! Gorička stranka poštenja je samo prajla, aj se začnemo trüdit domanje vino piti,« se je skur doj svado Brnčkov Gustek.

»Niške je nigdar nej nikoga na red gemau, ka naj drugo ne pidje! Mi smo samo šekli, naj zdravo živemo, vsikši pa vej, ka je domanje najbole zdravo. Pa po tejm je domanje vino bole zdravo, kak pa je kakšo fabričko vino,« se je gor gemau Grabašov Peter.

Šlou pa je samo za tou, ka je nekaj velke propagatore domanjoga vina vido, kak so pri Rudeki v Šalovcaj pili pivo. Na skrivma, tau se vej!

»Edno pivo na den je dun nej grej! Ovak pa vsikši vej, ka ge samo domanje vino pigém,« se je tadale gor proso Zvonarin Elek.

»Lidge so rejsan nejmogauči! Gučijo, ka vcejlak ovak delamo, kak pa gučimo. Samo sedem sam je spiu...,« se je vgrizno v dzejik Prejšani Tinek. »Škem prajti, edno pivo pa je dun nej nika takšoga. Zatoga volo naše domanje vino dun na nikoj ne pride.«

Tak na glas so dopovedavali eden drugomi, ka se je čülo nut v krčmau. Krčmarica Žaba se je samo naraji smedjala, druge ženske vküper z Lejpi bačinom pa so si od toga brodile po svoje.

»Trno so čemerasti sami na sebe,« je prajla krčmarica Žaba.

»Ja, kak bi pa ovak bilau? Vej so pa kak naši najbole prejdnji političarge: velke lampe poštenja majo, po tejm pa gda nekaj vözglasi, kak nam kradnejo, tak nagnouk skur djoučejo, kak je niške nema rad,« je kcuj djala svojo rejč Popina Aranka.

»Lüblene moje ženske, njajmo tou vrugi. Preveč lepou se mamo, ka bi poslušali tau njino brsanje v kmico,« je ženske doj stavo Lejpi bači pa vsikšoj zapovedo eške edno Žabino domanjo palinko z borovnicami.

Venej pa so v Žabinom parlamenti možakarge iz Goričke stranke poštenja eške tadale brsali v kmico. Pa je rejsan tak bilou. Kak bi pa ovak bilou, vej pa je že rejsan bila globka kmica, gda so zgotauvili. Na, nejsa zgotauvili. Mogli so skončati, ka je že telko vöra bila. Pa kak je vsem poznano, vsikši parlament mora ednoga ijpa zgotouvit z delom, ka leko na drugi den znouva brsa v kmico. Depa tistomi v Lublani mi plačamo za njegvo brsanje, tisti pri Žabi pa na srečo sam sebi tau vöplača.

Miki

Porabje

ČASOPIS
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič

Naslov uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.; p.p. 77,
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@mail.datanet.hu
ISSN 1218-7062

Tisk:
TISKARNA KLAR d.o.o.
Lendavska 1; 9000 Murska Sobota;
Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada
RS za Slovencev in posejstvu in po svetu
ter Javnega sklada za narodne in etnične
manjšine na Madžarskem.
Naročnina: za Madžarsko letno 2.600
HUF, za Slovenijo 22 EUR. Za ostale
države 52 EUR ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU15 1174
7068 2000 1357,
SWIFT koda: OTPVHUHB

Poslušalcom Radiona Monošter
 Že se pá čüje Radio Monošter
 na gorenjesinčarski frekvenci
 97,7 MHz.